

Cataract (staar)

Locatie Amstelveen

informatie

Albert Schweitzer ziekenhuis
februari 2009
pavo 0648

Cataract

Uw oogklachten zijn het gevolg van een ziekte die staar heet, ook wel grijze staar of cataract genoemd. Wat cataract is, wat de oorzaken zijn en hoe het behandeld kan worden, leest u in deze folder.

Wat is cataract?

Cataract of staar is het troebel worden van de ooglens. Het ontwikkelt zich meestal langzaam, maar soms ook snel, in bijvoorbeeld enkele weken. De ooglens ligt achter de gekleurde iris (regenboogvlies) en is onder normale omstandigheden helder. De lens zorgt er voor, dat de dingen die we zien, scherp op het netvlies worden afgebeeld, zoals in een fototoestel. Als de ooglens troebel wordt (cataract), wordt het beeld op het netvlies wazig, het zien wordt dus slechter.

informatie

Hoe ontstaat cataract?

Slechts in een aantal gevallen kan de oorzaak worden vastgesteld. In de meeste gevallen lukt dit niet. Wel is bekend dat cataract niet het gevolg is van verkeerde brillen-glazen of van vermoeidheid. Het kan het gevolg zijn van ziekte of van verwondingen in het oog. Ook is bekend dat cataract in sommige families meer voorkomt dan in andere. Verder bevorderen diabetes (suikerziekte) en langdurig gebruik van het geneesmiddel cortisone het ontstaan van cataract.

Cataract is niet leeftijdgebonden; het kan op elke leeftijd voorkomen en iemand kan er zelfs mee worden geboren. Veel oudere mensen krijgen in één of beide ogen een begin van cataract, maar zeker niet iedereen heeft daar last van. In de meeste gevallen wordt cataract slechts langzaam erger en kan het jaren duren voor u werkelijk slechter gaat zien.

informatie

Klachten (symptomen) bij cataract

Cataract ontwikkelt zich geleidelijk en gaat niet gepaard met tranen of pijn. Klachten die u wel kunt hebben zijn: wazig en dubbelzien. U kunt gevoelig worden voor tegenlicht en daarom het zonlicht vermijden. De ernst van uw klachten hangt af van de graad van de vertroebeling van de oog lens. Vaak begint cataract op beide ogen, maar gewoonlijk wordt het ene oog meer aangetast dan het andere. Soms helpt een andere bril, maar op de lange duur gaat u toch weer waziger zien; het gezichtsvermogen gaat langzaam maar zeker toch achteruit. Het regelmatig vervangen van brilglazen bij beginnend cataract is niet schadelijk voor uw ogen.

informatie

De behandeling

Zodra u zo slecht gaat zien dat u er in het dagelijks leven teveel hinder van heeft, is een operatie de enige oplossing. Er zijn geen medicijnen tegen cataract. De staaroperatie is een veelvoorkomende ingreep, waaraan weinig risico's verbonden zijn. Welk ogenblik het beste is om te opereren hangt van uzelf af.

Met de huidige methodes hoeft men niet te wachten tot de staar 'rijp' is, men kan in alle stadia van vertroebeling opereren. Het is echter wel verstandig u niet te vroeg te laten opereren, dus bij onvoldoende klachten. Elke ingreep brengt enig risico met zich mee en u zou achteraf de indruk kunnen krijgen dat er niet veel is veranderd.

Voor u definitief voor een operatie kiest, is het van groot belang dat de kwaliteit van uw ogen goed wordt onderzocht. Er kunnen immers ook andere oorzaken zijn waardoor u slechter gaat zien, bijvoorbeeld bij beginnende slijtage van het netvlies, bloedinkjes in het oog ten gevolge van suikerziekte of slechte bloedvaten. Al deze afwijkingen zullen het eindresultaat beïnvloeden en het is goed dit van tevoren te weten.

informatie

De cataractoperatie

De operatie duurt vaak minder dan drie kwartier. Tijdens de operatie verwijdert de chirurg de troebele inhoud uit de lens. Het meestal heldere kapsel (het kapselzakje) blijft in het oog achter. Deze wordt gebruikt om een kunstlens te fixeren (vast te maken). De nieuwe lens is van tevoren op sterkte berekend, zodat de bril achteraf zo gunstig mogelijk zal uitvallen. Voor lenzen is vrijwel altijd een bril nodig. Na afloop worden oogdruppels en zalf toegediend en er wordt een verband met een beschermend kapje aangebracht.

Omdat de operatie onder plaatselijke verdoving plaats vindt, kunt u nog dezelfde dag naar huis. Het tijdstip van uw ontslag is uiteraard afhankelijk van het verloop van de operatie en uw algemene conditie. De dag na de operatie kunt u het verband verwijderen.

Als u geen cataract operaties in het vooruitzicht meer heeft, krijgt u nog een afspraak op de polikliniek Oogheelkunde. De oogarts controleert dan uw oog/ogen.

informatie

Opmerkingen

1. Antistolling: doorgebruiken, tenzij anders wordt afgesproken.
2. Tegenwoordig kiest de arts er bijna altijd voor om een kunstlens te plaatsen. Heel soms is dit niet mogelijk of ongewenst. Dit hangt af van de kwaliteit van uw oog, maar ook van het verloop van de operatie.
3. Een staaroperatie kan niet met laserstralen worden uitgevoerd. Het is niet mogelijk om met een 'straal' de vertroebelde lens uit het oog te verwijderen.

Lange termijn

Het materiaal waarvan de kunstlens wordt gemaakt, is al tientallen jaren in gebruik. Er zijn geen aanwijzingen dat de kunstlens na verloop van tijd minder goed gaat werken. Dit is de reden waarom in sommige centra ook bij kinderen kunstlenzen worden geïmplant. Tot de dag van vandaag is er, na miljoenen lens-implantaties, nog geen geval van afstoting bekend.

Natuurlijk kan ook een geopereerd oog, zoals elk oog, in de loop van de volgende jaren andere oogandoeningen krijgen, waardoor het zicht minder kan worden.

informatie

Risico's

Zoals alle ingrepen heeft ook een staaroperatie een zeker risico. Dit risico is klein. Als u zich niet laat opereren, dan zult u bijna zeker minder gaan zien. De kans dat u na een staaroperatie minder ziet dan voor de ingreep, is minder dan 1%. Tijdelijke ongemakken of voorbijgaande gezichtsstoornissen komen vaker voor. Er is een kleine kans dat u na de operatie aanvankelijk geen duidelijk beeld ziet. Dit komt omdat het oog enige tijd nodig heeft om van de operatie te herstellen.

Als de operatie goed is verlopen, zijn deze klachten veelal voorbij na een aantal weken, als u een nieuwe bril krijgt aangemeten.

Hoewel de kans daarop klein is, blijft er altijd het risico dat er zich een bloeding of ontsteking in het oog voordoet. Ook kan het voorkomen dat uw hoornvlies wordt beschadigd of dat er wat lensrestjes achterblijven. Dit is meestal niet ernstig. Het kan eenvoudig worden verholpen of het gaat uit zichzelf weg.

Meer dan normaal te verwachten **pijn** is echter niet normaal. Bij **pijn** moet u direct bellen met de polikliniek Oogheelkunde.

informatie

Nastaar of secundair cataract

De kunstlens wordt in de (originele) kapselzak van uw oog geplaatst, nadat de troebele inhoud is verwijderd. Op deze manier zorgt het lenskapsel voor een duurzame ophanging van uw nieuwe lens, precies achter uw pupilopening. Soms kan het centrum van de achterste lenskapsel na maanden of jaren verdikken en vertroebelen. Dit heet nastaar of secundair cataract.

Nastaar is op verschillende manieren te behandelen. Soms is een kleine poliklinische chirurgische ingreep nodig, maar in de meeste gevallen kan de nastaar worden behandeld met een laserapparaat. De behandeling met een laserapparaat is geheel pijnloos. (Zie folder Laserbehandeling)

informatie

Samenvatting

Cataract (staar) kan alleen operatief worden behandeld. Het tijdstip van de behandeling is meestal niet belangrijk, u kunt u rustig voorbereiden en zelf de periode uitkiezen die u het beste schikt. Zijn er verder geen oogafwijkingen dan is het resultaat van de ingreep zeer bevredigend. De operatie is niet pijnlijk en wordt in dagbehandeling gedaan.

Een definitieve bril wordt pas na enige weken voorgescreven. In ieder geval is voor het dichtbij zien vrijwel altijd een bril nodig.

Periode van herstel

De eerste dagen na de operatie kunt u meestal niet scherp zien. Dit gaat meestal vanzelf voorbij. Na de ingreep wacht de oogarts nog een aantal weken met het aanmeten van een nieuwe bril. Dit is nodig omdat de benodigde sterkte van het brillenglas nog kan wisselen. Dit heeft te maken met het normale genezingsproces.

informatie

De verzorging van uw geopereerde oog geeft weinig problemen. De eerste weken moet u uw oog regelmatig druppelen. Het recept voor de oogdruppels heeft u al meegekregen bij het bezoek op de poli. Aan de hand van het blad met de aanwijzingen kunt u lezen hoe vaak en hoelang u de druppels moet gebruiken.

Verder dient u de eerste week na de operatie uw oog 's nachts te bedekken met een plastic beschermkapje, dat met een paar pleisters over uw oog wordt bevestigd.

In het algemeen kunt u na enkele dagen uw normale activiteiten hervatten, hoewel u de eerste weken wel voorzichtig moet zijn.

Het is niet toegestaan om:

- in uw oog te wrijven!
- met het druppelflesje het oog aan te raken;
- te zwemmen (1-2 weken);
- oog make-up te gebruiken.

U mag bukken en dingen optillen.

U mag gaan werken. Als u zwaar lichamelijk werk doet, overleg dit dan eerst met de oogarts.

informatie

Door de plaatselijke verdoving kan er rondom uw oog een bloeduitstorting ontstaan. Dit is niet te voorspellen. Het is ook niet te voorkomen dat er een bloeduitstorting ontstaat. De bloeduitstorting is niet gevaarlijk en wijst niet op een verkeerde techniek of mislukte operatie.

Het ziet er misschien niet leuk uit maar een bloeduitstorting heeft geen nadelige werking. Als u bloedverdunnende medicijnen gebruikt kunt u deze dus gewoon blijven gebruiken, tenzij duidelijk anders is afgesproken.

Wilt u wel de kaart de kaart van de trombosedienst op de dag van de operatie meenemen?

De oogdop

Deze moet u meenemen naar huis. Wanneer u gaat slapen of rusten moet u de oogdop over uw geopereerde oog plakken. Overdag kunt u eventueel een (zonne)bril dragen ter bescherming van het oog.

Hulp

Heeft u hulp nodig bij het druppelen van uw oog of bij het huishouden, probeer dan de hulp in te schakelen van familie, vrienden of burens. Is er niemand aanwezig, dan kan eventueel de thuiszorg ingeschakeld worden.

informatie

Opgelet

U heeft ter voorbereiding op de operatie nog een afspraak bij de anesthesioloog. De anesthesioloog beoordeelt of u de operatie lichamelijk aankunt. Verder krijgt u uitleg over de plaatselijke verdoving.

De wachttijden voor een staaroperatie zijn soms lang. Tijdens deze wachttijd kunnen er veranderingen zijn in uw gezondheidssituatie. Bijvoorbeeld:

- tussentijdse ziekenhuisopname
- verandering van medicijngebruik (bloedverdunners).

Het is belangrijk dat u deze veranderingen doorgeeft aan de intakeverpleegkundige.

Het telefoonnummer van de intakeverpleegkundige is:
(078) 652 34 20.

Vragen

Heeft u nog vragen, stel ze dan gerust aan uw oogarts of de assistente.

- Locatie Amstelwijck (078) 654 12 33
- Locatie Dordwijk (078) 652 30 36

informatie